

Siano. Kalkulacja kosztów produkcji roślin łąk i pastwisk

Autor: Tadeusz Śmigielski

Data: 14 kwietnia 2019

Rolnicy wiedzą, że zielonka z pastwiska, siano czy sianokiszonka są paszami nie do przecenienia w hodowli bydła. Każda z tych pasz, aby była dobrej jakości, wymaga odpowiedniej uprawy lub technologii przygotowania. Bardzo ważny jest skład runi i termin zbioru.

fot. T. Śmigielski

Na pastwisku

Zielonka, siano, etc.

Jak pokazuje praktyka najważniejszy jest pierwszy pokos. Rośliny z tego okresu są najwartościowsze, a i plon jest często największy. Pierwszy pokos przypada na drugą połowę maja, a najkorzystniejszym momentem przystąpienia do koszenia jest kłósenie się większości gatunków traw. Opóźnienie koszenia powoduje nie tylko obniżenie wartości pokarmowej siana czy sianokiszonki, ale ujemnie wpływa na pozostające w runi rośliny. Na ogół wykonuje się 2, rzadziej 3 pokosy, co jest ewidentnym błędem wynikającym z nieprawidłowej agrotechniki. Zbiór zielonki 3, 4 razy w sezonie powinien być standardem. Dużo do życzenia pozostawia też nawożenie łąk i pastwisk oraz nie stosowanie dosiewania pożądaných gatunków traw. Dbając o użytki zielone warto również pamiętać o ich włókowaniu po okresie zimowym oraz wapnowaniu. Dobrym wyborem, tam gdzie jest to możliwe, jest pastwisko. Wypas wyraźnie zmniejsza koszty żywienia, trzeba jednak pamiętać o racjonalnej zmianie kwater. Trwałe użytki zielone, to wartościowe źródło doskonałej paszy. Warto jednak o nie właściwie zadbać.

Pomorski ODR

Przykładowa kalkulacja dochodu rolniczego z 1 ha uprawy przy różnych poziomach intensywności produkcji. Założenia – warunki pożytkowane na glebach torfowo-murszowych, umiarkowanie wilgotnych. Uprawa: siano łąkowe.

Kalkulacja wykonana: 2018-07-05

Wyszczególnienie	j.m.	cena jedn.	ilość	średnio intensywna wartość	% udział	ilość	intensywna wartość	% udział
Produkcja – siano	dt	40,00	62	2480,00		80	3200,00	
Środki ochrony roślin								
Razem koszty ochrony roślin		-	-	-	-	-	-	-
Potrzeby nawozowe:								
N – w czystym składniku	kg		100			140		
P – w czystym składniku	kg		50			70		
K – w czystym składniku	kg		80			110		
Ca – w czystym składniku	dt							
Przykładowa dawka nawozów:								
N – saletra amonowa 34%	dt	97,56	2,9	286,94	14,8%	4,1	401,72	16,1%
P – superfosfat wzbogacony 40%	dt	121,95	1,1	132,56	6,8%	1,5	185,58	7,4%
K – sól potasowa 60%	dt	144,50	1,3	192,67	9,9%	1,8	264,92	10,6%

Razem koszty nawozów				612,17	31,6%		852,22	34,2%
RAZEM KOSZTY				612,17	31,6%		852,22	34,2%
BEZPOŚREDNIE								
NADWYŻKA				1867,83			2347,78	
BEZPOŚREDNIA								
Koszty pośrednie:								
Uprawa i zbiór:								
Konserwacja urządzeń melioracyjnych	h	10,00	6,0	60,00	3,1%	6,0	60,00	2,4%
Włókovanie	h	57,59	1,0	57,59	3,0%	1,0	57,59	2,3%
Siew nawozów P K	h	76,69	1,0	76,69	4,0%	1,0	76,69	3,1%
Nawożenie N	h	76,69	1,0	76,69	4,0%	1,2	92,03	3,7%
Wałowanie	h	64,20	1,0	64,20	3,3%	1,0	64,20	2,6%
Koszenie	h	117,14	2,0	234,29	12,1%	2,7	316,29	12,7%
Przetrzęsanie	h	89,19	2,4	214,07	11,0%	3,2	285,42	11,4%
Zwijanie siana w baloty	h	181,47				2,0	362,94	14,6%
Załadunek i transport siana	h	78,63	2,0	157,25	8,1%	2,0	157,25	6,3%
Transport przyczepą samozbierającą	h	42,71	3,0	128,13	6,6%			
Przeładunek – dmuchawa	h	33,12	3,0	99,36	5,1%			
Inne koszty pośrednie								
– konserwacja urządzeń melioracyjnych				50,00	2,6%		50,00	2,0%
– podatek rolny UZ		120,00	0,64	76,80	4,0%	0,64	76,80	3,1%
– koszty ogólnogospodarcze				30,61	1,6%		42,61	1,7%
RAZEM KOSZTY				1325,69	68,4%		1641,84	65,8%
POŚREDNIE								
DOCHÓD ROLNICZY				542,14			705,95	
KOSZT PRODUKCJI 1 dt				31,26			31,18	
WSKAŹNIK				22%			22%	
OPŁACALNOŚCI								

Opracowanie: mgr inż. Grzegorz Manowski

Założenia:

1. Użytek trwały, niezdegradowany o dobrym zadarnieniu i skądzie florystycznym, udział ziół i chwastów nie przekracza 20%; 2. Ziemia położona na glebie torfowo-murszowej głębokiej o dużym stopniu zmurszenia; 3. Naturalna produktywność ziemi – 35 dt siana z 1 ha; 4. Efektywność nawożenia przy dawce NPK nie przekraczającej 200 kg/ha 15 kg siana; 5. Efektywność nawożenia przy dawce NPK 320 kg/ha 14 kg siana; 6. Ilość zbieranych pokosów – wariant 1 i 2 – dwa wariant, 3 – trzy; 7. Warunki zbioru przeciwnie do dobrych; 8. Naturalna zasobność gleb w składniki pokarmowe średnia, nie zachodzi potrzeba

wapnowania; 9. W kalkulacji nie uwzględniono potrzeby odnawiania runi.

Mazowiecki ODR

Siano – koszty produkcji z 1 ha ??ki trwa?ej

Wyszczególnienie	Jedn.	Ilość	Wariant I		Wariant II		Wartość
			Cena j.	Wartość	Ilość	Cena j.	
RAZEM WARTOŚĆ PRODUKCJI			zł	0,00	zł		0,00
Produkcja główna: siano	dt	35,00		0,00	56,00		0,00
Produkcja uboczna:				0,00			0,00
RAZEM KOSZTY BEZPOŚREDNIE			zł	1078,48	zł		1276,44
1. RAZEM MATERIAŁ SIEWNY:			zł	120,00	zł		120,00
- własny				0,00			0,00
- z zakupu – 1/3 normy wysiewu	kg	10,00	12,00	120,00	10,00	12,00	120,00
2. RAZEM NAWOŻENIE							
N	kg	110,00	3,43	377,30	130,00	3,43	445,90
P	kg	70,00	3,91	273,70	80,00	3,91	312,80
K	kg	90,00	2,42	217,80	105,00	2,42	254,10
3. RAZEM ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN			zł	0,00	zł		0,00
4. RAZEM KOSZTY SPECJALISTYCZNE			zł	0,00	zł		0,00
A. Specjalistyczne wydatki	zł			0,00			0,00
B. Usługi specjalistyczne prod. roślinnej	zł			0,00			0,00
C. Najem dorywcy do prac specjali.	zł			0,00			0,00
5. RAZEM INNE KOSZTY			zł	89,68	zł		143,64
Siatka	m2	472,00	0,19	89,68	756,00	0,19	143,64
Koszt bezpośredni prod. 1 dt	zł			30,81			22,79
Nadwyżka bezpośrednia bez dopłat	zł			-1078,48			-1276,44
RAZEM KOSZTY POŚREDNIE			zł	1631,53	zł		2297,40
K. ogólnogospodarcze-10% k. bezpośr	zł			107,85			127,64
Ciągnik własny	cnh	18,00	75,76	1363,68	26,00	75,76	1969,76
Prasa (belowanie)	ha	0,80	200,00	160,00	1,00	200,00	200,00
RAZEM KOSZTY OGÓŁEM			zł	2710,01	zł		3573,84

Koszt produkcji 1 dt	zł	77,43	63,82
Dochód z działalności bez dopłat	zł	0,00	0,00
Dopłaty do produkcji	zł	948,34	948,34
Dochód z działalności	zł	0,00	0,00
Wskaźnik opłacalności	%	0,00%	0,00%

Opracowanie: Magdalena Netczuk-Dmowska

UWAGI:

Średnia waga 1 beli 200-250 kg. Stawki płaconych obszarowych na poziomie 2017 roku (JPO – 461,55 zł/ha, Płaconych za zazielenienie – 309,77 zł/ha, Płaconych dodatkowa – 177,02 zł/ha). Wiosną 2018 roku były niekorzystne warunki atmosferyczne, tj. susza i plon siana w I i II wariantach został pomniejszony o 30%.

fot. T. Śmigielski

Sianokiszonka

Podlaski ODR

Bardzo ciekawe zestawienie przygotował Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Specjaliści pokusili się o przedstawienie kalkulacji kosztów produkcji sianki, pastwiska i koniczyny z trawami (siano, sianokiszonka). Wyniki porównania kosztów prezentuje poniższa tabela.

Kalkulacja kosztów produkcji (ha) – październik 2018 r. Rośliny: Łąka, Pastwisko, Koniczyna z trawami.

Wyszczególnienie	j.m.	Łąka	Pastwisko	Koniczyna z trawami
------------------	------	------	-----------	---------------------

		cena zł	ilość	wartość zł	ilość ć	wartość zł	ilość	wartość zł
Produkcja zielonej masy zielonka	dt				350 ,00			
siano			60,00				70,00	
sianokiszonka			245,00					
1. Nasiona (podsiew trawy)	kg	12,00	10,00	120,00	12, 00	120,00	9,00	180,00
2. Nawożenie mineralne azotowe	kg	3,50	60,00	210,00	80, 00	280,00	80,00	280,00
fosforowe	kg	3,75	30,00	112,50	40, 00	150,00	70,00	262,50
potasowe	kg	2,33	40,00	93,20	60, 00	139,80	130,00	302,90
3. Środki ochrony roślin Nitragina	op.	49,00	0,00				0,50	24,50
4. Praca maszyn własna – ciągnik	cng	60,60	14,00	848,40	10, 00	606,00	19,00	1151,40
najemna – oprysk	h	70,00					1	70,00
5. Folia				200,00				
Razem koszty bezpośrednie				1584,10		1295,80		2271,30
Koszty bezpośrednie zł/dt zielonki						3,70		
Koszty bezpośrednie zł/dt sianokiszonki				6,47				
Koszty bezpośrednie zł/dt siana				26,40				32,45

Opolski ODR

Jeszcze „cieplutkie” kalkulacje kosztów produkcji ??ki na siano, uwzgl?dniaj?ce ceny z marca 2019 roku, przygotowali opolscy doradcy. Nie s? to oczywi?cie jedyne obliczenia przez nich sporz?dzone, ale aby pozna? szczegó?y trzeba odwiedzi? stron? specjalistów z ?osiowa.

Lp Produkt

Łąka na siano

.

	Wyszczególnienie	Wartość (zł)	% udział kosztów	Wartość (zł)	% udział kosztów	Wartość (zł)	% udział kosztów
P	Plon (dt)	40,00		60,00		80,00	
1	Materiał siewny	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%
2	Nawozy	585,51	33,8%	806,55	38,8%	1127,00	37,8%
	N	73,80		91,80		136,00	
	P	40,00		60,00		80,00	
	K	60,00		90,00		120,00	
3	Środki Ochrony Roślin	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%
4	Inne koszty specjalistyczne	35,00	2,0%	42,00	2,0%	49,00	1,6%
A	Koszty bezpośrednie (1+2+3+4)	620,51	35,8%	848,55	40,8%	1176,00	39,4%
1	Koszty pracy maszyn własnych	863,28	49,8%	958,58	46,1%	1501,47	50,6%
2	Koszty usług rolniczych	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%
3	Podatki i ubezpieczenia	188,52	10,9%	188,52	9,1%	188,52	6,0%

4	Pozostałe koszty	62,05	3,6%	84,86	4,1%	117,60	3,
B	Koszty pośrednie (1+2+3+4)	1113,85	64,2%	1231,96	59,2%	1807,59	60
C	Koszty całkowite (A+B)	1734,36		2080,51		2983,59	
D	Koszty prod. 1 dt (C/P)	43,36		34,68		37,29	
1	Dopłaty bezpośrednie	945,38		945,38		945,38	
E	Koszty całkowite po uwzględnieniu dopłat (C+1)	788,98		1135,13		2038,21	
F	Koszt produkcji 1 dt z dopłatami (E/P)	19,72		18,92		25,48	

Bardzo ważne

Rolnicy, którzy zechcą wzorować się na kalkulacjach sporządzonych przez opolski ośrodek powinni wziąć pod uwagę poniższą informację.

„Informujemy, że zamieszczane okresowo kalkulacje produkcji roślinnej i zwierzęcej (oparte na rachunku nadwyżki bezpośredniej zbliżonej do standardów UE) są sporządzane wyłącznie dla celów doradczych. Wykorzystywanie ich wyników do celów innych niż doradcze, zwłaszcza w pozycjach kosztów i dochodów, wymagają każdorazowo ich adaptacji do odpowiednich warunków glebowych, klimatycznych, środowiskowych, wydajności produkcyjnych oraz wyposażenia w środki trwałe gospodarstwa itp.”